MIS JE START NIET

sbb
accountants
adviseurs

Startersgids aannemer

samen slim ondernemen

Wie is SBB?

SBB is een boekhoud- en adviesbureau met 29 kantoren in Vlaanderen. We helpen meer dan 22.000 klanten uit alle sectoren met accountancy, boekhouding, fiscaliteit, omgevingsreglementering en zakelijk-juridisch advies. Aan starters, ondernemers, vrijberoepsbeoefenaars en organisaties in social profit bieden we advies op maat. Onze ambitie? Samen slim ondernemen.

Een gids als hoeksteen van je aannemerscarrière

Beste aannemer in spe,

Naar je eerste project is het niet ver zoeken: dat is je opstart als zelfstandige! Btw-formaliteiten, sociale bijdragen, inkomstenbelastingen … Die zaken horen er vanaf nu allemaal bij en kunnen je in eerste instantie misschien wat afschrikken. Maar wees gerust: wij tonen je stap voor stap hoe je vlotjes aan je eigen weg timmert.

Deze startersgids vormt alvast het ideale vertrekpunt: hierin leggen we je – in mensentaal – uit wat je moet weten vóór je als zelfstandige start. Uiteraard zijn er nog wat extra regels en kleine lettertjes, maar daarin kunnen onze startersadviseurs – verspreid over 29 kantoren – je met raad en daad bijstaan. Jaarlijks begeleiden zij meer dan 800 zelfstandigen met de opstart van hun activiteit. Je kan hen eenvoudig contacteren: een eerste gesprek is steeds vrijblijvend. Hun contactgegevens vind je achteraan in deze gids.

Wij wensen je alvast véél succes in je toekomstige loopbaan!

Nathalie Put
starterscoördinator
SBB Accountants & Adviseurs
Diestsevest 32 bus 1A
3000 Leuven

P.S. Bezoek ons ook eens op www.sbb.be.

— samen slim ondernemen

Goed begonnen is half gewonnen.

SBB zorgt ervoor dat je goed voorbereid aan de start komt. Deze startersgids maakt je wegwijs in de formaliteiten die komen kijken bij de opstart van je zelfstandige activiteit. Wij beschikken bovendien over een team van adviseurs gespecialiseerd in het opstarten van jouw onderneming. Zij ondersteunen je met praktische tips en loodsen je door alle opstartformaliteiten.

inhoud

1. Onder welke voorwaarden mag je starten? 6

2. Waarom is een ondernemingsplan nodig? 8

3. Welke ondernemingsvorm past bij jou? 11
- Eenmanszaak of vennootschap? 11
- De vennootschapsvormen op een rij 13
- Zo richt je een vennootschap op 14

4. Wat met je sociale bijdragen en rechten? 16
- Bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep 16
- Bijdragen als zelfstandige in bijberoep 18
- Deze rechten krijg je ervoor terug 19

5. Hoe werken kosten en belastingen? 22

6. Wat met btw? 27
- Je btw-verplichtingen op een rij 27
- Geen vrijstellingsregeling kleine onderneming mogelijk 28
- De btw-tarieven 29
- Speciale gevallen 30

7. Waar haal je extra kapitaal? 33
- Subsidies en premies voor starters 33
- Interessante startersleningen 34
- Fiscale voordelen 34

8. Bijzondere aandachtspunten voor aannemers 37

9. Hoe schrijf je je zaak officieel in? 41

10. Verzekeringen 42

11. Dit kan een accountant voor jou betekenen 44
- Voor deze 6 zaken kan je bij een accountant terecht 44
- Klaar voor je start? 45

SBB-publicaties 46

SBB-kantoren 48

1. Onder welke voorwaarden mag je starten?

A. De startersvoorwaarden in een notendop

Voor de meeste zelfstandigen in spe zijn de startersvoorwaarden niets om wakker van te liggen. Bijna elke Europese volwassene met een zichtrekening kan meteen aan de slag. Toch op zeker spelen? Met deze checklist ben je zeker dat je voldoet aan de wettelijke vereisten.

VOLWASSEN EN BEKWAAM

- Je bent minimaal 18 jaar.
- Je hebt de nationaliteit van de Europese Unie, Liechtenstein, Noorwegen, IJsland of Zwitserland. Zo niet, dan moet je een beroepskaart hebben.
- Je bent handelingsbekwaam.
- Je moet je burgerrechten bezitten. Je mag dus niet ontzet zijn uit die rechten, bijvoorbeeld door een veroordeling wegens bedrieglijk bankroet, fraude of een zware fout die tot een faillissement heeft geleid.

EEN APARTE REKENING

Je opende een zichtrekening voor je nieuwe zaak. In theorie is dit voor een eenmanszaak geen verplichting, maar een aparte rekening heeft enkele grote voordelen.

De fiscus mag een zuivere privérekening niet zomaar inspecteren. Een ‘gemengde’ rekening mag hij wel onder loep nemen. Vanaf het moment dat je iets voor je zaak aankoopt met jouw persoonlijke bankrekening is je rekening niet langer zuiver privé maar gemengd.

B. Omgevingsvergunning

In Vlaanderen werden de vroegere stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, de milieuvergunning, de natuurvergunning en de socio-economische vergunning samengevoegd tot de ‘omgevingsvergunning’.

Zo heb je bijvoorbeeld een vergunning voor stedenbouwkundige handelingen nodig als je één van de volgende werken uitvoert:

- bouwen,
- verbouwen,
- slopen,
- graven,
- bomen vellen,
- reclameborden en afsluitingen plaatsen.

Wist je ook dat de functiewijziging van een gebouw hieronder valt? Vrij vertaald: je mag je woning niet zomaar omvormen tot een winkel of kantoor. Ook wanneer je reclame- of licht-panelen plaatst, dien je een aanvraag in bij je gemeente.

Voor activiteiten die hinderlijk zijn voor het milieu – denk bijvoorbeeld aan het lozen van afvalwater – is ook een omgevingsvergunning verplicht. Voor activiteiten met de minste hinder is er enkel een meldingsplicht: je stelt je gemeente op de hoogte van je activiteiten via een melding. Via de milieuvergunningen-wegwijzer (https://vlaremwegwijzer.navigator.emis.vito.be/) ontdek je meteen hoe hinderlijk je bedrijf is en tot welke klasse je behoort:

- klasse 1: vergunning nodig van de provincie,
- klasse 2: vergunning nodig van de gemeente,
- klasse 3: meldingsplicht bij de gemeente.

Praktisch: hoe aanvragen?

Je moet de omgevingsvergunning online aanvragen via het Omgevingsloket. Als je samenwerkt met een architect, dan neemt hij of zij die aanvraag meestal op zich.

Advies van jouw accountant

Je accountant speelt een onmisbare rol bij het opstellen van je financieel plan. Hij adviseert je over de haalbaarheid van je plannen, gaat na of je alle kosten in beeld brengt en zet de puntjes op de i. Zo begin je direct met een sterk dossier aan je eigen zaak.

2. Waarom is een ondernemingsplan nodig?

Een zaak opstarten zonder ondernemingsplan is als de wildernis intrekken zonder kompas of kaart: je kan enkel hopen dat het goed komt. Een goed ondernemingsplan beantwoordt op voorhand allerlei vragen die bij een eigen zaak komen kijken, zodat je onaangename verrassingen vermijdt. Ook als je gestart bent, blijft zo'n plan trouwens een praktische leidraad.

Er zijn twee types businessplannen: het overzichtelijke Business Model Canvas (bmc) en het klassieke (meer uitgebreide) ondernemingsplan. Het visuele bmc is ideaal om je idee te pitchen. Om banken of investeerders te overtuigen, zal je een lijviger plan moeten voorstellen. Dat bestaat uit vier grote onderdelen.

A. Projectomschrijving

Deze inleidende samenvatting schrijf je allerlaatst. Je omschrijft kort en krachtig je idee en je toekomstplannen.

> **Tip:** heb je een Business Model Canvas gemaakt? Voeg dit aan je projectomschrijving toe. Zo spotten investeerders in één oogopslag de kern van de zaak.

B. Marktanalyse

Hoeveel potentieel heb je in de markt? Om dit te doorgronden, ga je deze vier factoren na:

- Klanten: hoe specifieker je je doelgroep afbakent, hoe beter je je dienst kan afstemmen op hun behoeftes.
- Concurrentie: ga na hoe andere aannemers het aanpakken. Hoe stellen zij hun diensten voor, en welke prijs vragen ze daarvoor?
- Leveranciers: op welke partners kan je rekenen? Vraag bij verschillende leveranciers naar hun flexibiliteit, aanbod en garantie. Ook reviews kunnen knopen doorhakken.
- Omgeving: wegenwerken, een nieuwe belasting, gebrek aan materiaal, een mogelijke epidemie … Heel wat zaken kunnen roet in het eten gooien. Breng die factoren indien mogelijk in kaart, maar verlies je ook niet in te veel worstcasescenario's.

C. Marketingplan

De eenvoudigste marketingaanpak vertrekt van de vier p's: product, prijs, plaats, promotie.

- Product (in jouw geval 'dienst'): overloop alle eigenschappen, zoals de kwaliteit en vormgeving van je dienstverlening. Hou steeds de meerwaarde voor je klant in het achterhoofd: hoe maak jij als aannemer het verschil?
- Prijs: die bepaal je niet alleen op basis van je marktanalyse (wat vraagt de concurrentie en hoeveel wil een klant betalen?), maar ook op basis van je verwachte omzet en winst.

- Plaats: hoe breng je je dienst naar je klant? Fysiek, online of beide?
- Promotie: de duurste marketing is niet per se de beste. Met (relatief) goedkope online-marketing en mond-tot-mondreclame raak je bijvoorbeeld al een heel eind. Als ondernemer is kennis van de laatste marketingtechnieken dus zeker geen overbodige luxe.

D. Financieel plan

Tot slot maak je een uitgebreid kostenplaatje van alle geplande uitgaven en verwachte inkomsten. Ook hier geldt: hoe beter je je voorbereidt, hoe minder onaangename verrassingen. Waarover moet je allemaal nadenken?

- Omzetprognose: hoeveel inkomsten verwacht je?
- Kostenprognose: Hierbij zijn drie zaken relevant: je verwachte uitgaven, een marge voor onverwachte uitgaven en een budget om te kunnen leven.
- Investeringsplan: welke grote aankopen moet je doen om je plan te verwezenlijken?
- Financieringsplan: wie zorgt voor het startkapitaal? Investeer je enkel je eigen vermogen, of reken je ook op extra geldschieters, zoals een bank, investeerders of familie?
- Liquiditeitsplan: je inkomsten en uitgaven kunnen pieken en dalen vertonen. Denk maar aan vakanties, grote kosten of seizoenseffecten. Door een goede cashplanning op te nemen in je financieel plan ben je beter voorbereid op de 'mindere' periodes.

TIP

Advies van jouw accountant

Je accountant kan een belangrijke rol spelen in het opstellen van je financieel plan. Niet alleen is hij op de hoogte van de wettelijke verplichtingen in verband met het financieel plan, maar daarnaast kan hij je ook adviseren over de financiële haalbaarheid van je plannen. Hij gaat na of je rekening houdt met alle kosten die bij de opstart van je activiteit komen kijken. Hij bekijkt mee welke omzet je kan draaien en wat de beste financieringsopties zijn voor je investeringen. Hij adviseert je zodat je met een solide dossier naar je bank of investeerder stapt.

3.

Welke ondernemingsvorm past bij jou?

A. Eenmanszaak of vennootschap?

Waar je als zelfstandige goed moet over nadenken, is je ondernemingsvorm. Veel starters kiezen voor een eenmanszaak omwille van de lage oprichtingskosten en eenvoudige oprichtingsformaliteiten, maar in sommige gevallen is een vennootschap meer geschikt.

De keuze van je ondernemingsvorm brengt een resem (financiële en praktische) gevolgen met zich mee. Precies daarom is dit geen beslissing om overhaast te nemen. In de praktijk bekijk je samen met je accountant de opties en hak je na beraad de knoop door.

APARTE RECHTSPERSOONLIJKHEID TROEF VOOR DE MEESTE VENNOOTSCHAPPEN

Het grootste verschil tussen de twee is in vele gevallen de 'aansprakelijke persoon': naar wie gaat de winst en wie betaalt de rekeningen? In een eenmanszaak ben jij dit persoonlijk. Alle winst is dus voor jou. Kom je echter in financiële problemen, dan kunnen schuldeisers beslag leggen op je persoonlijke bezittingen. In het andere geval is het je vennootschap (als 'rechtspersoon') die verbintenissen aangaat, winst ontvangt en aansprakelijk is in geval van schulden. Bij problemen blijf je dus persoonlijk buiten schot, tenzij het om een vennootschapsvorm gaat waarbij de (gecommanditeerd) vennoten aansprakelijk zijn voor de schulden.

OPRICHTING: EENVOUDIGER IN DE EENMANSZAAK

Om een eenmanszaak op te richten, open je een rekening en schrijf je je in bij een ondernemingsloket. Een vennootschap oprichten kost iets meer moeite en geld. Je hebt bijvoorbeeld een aanvangsvermogen of startkapitaal en in sommige gevallen een financieel plan nodig. Bovendien moet je bij veel vennootschapsvormen voor de oprichting langs de notaris.

BELASTINGEN: OPTIMALISATIE VOOR VENNOOTSCHAPPEN

In een eenmanszaak betaal je personenbelasting op al je winst. Je belasting wordt berekend in schijven tussen de 25 en 50%. Als zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap betaal je uiteraard personenbelasting, maar er bestaan tal van middelen voor 'fiscale optimalisatie'. Lees: financieel voordelige manieren om jezelf als zaakvoerder of bestuurder te verlonen.

Meestal wordt een vennootschap financieel interessanter vanaf een bepaalde nettowinst – dus zodra je als eenmanszaak té veel belastingen zou betalen. Je accountant maakt voor jou de balans op.

ADMINISTRATIE: MINDER COMPLEX IN EEN EENMANSZAAK

Bij een vennootschap komen meer verplichtingen kijken dan bij een eenmanszaak.

Denk bijvoorbeeld aan de dubbele boekhouding, de verplichte opmaak van notulen en verslagen, de nood aan een aandelenregister, de inschrijving in het UBO-register ... Ook zal je naar derden toe steeds als vennootschap moeten optreden (bijvoorbeeld bij facturatie).

Eenmanszaak

Belangrijkste voordelen

- Weinig oprichtingskosten en geen startkapitaal nodig
- Eenvoudige boekhouding
- Zelf snel beslissingen nemen

Belangrijkste nadelen

- Je bent onbeperkt aansprakelijk, er zijn dus financiële risico's
- Personenbelasting op je totale winst

Vennootschap

Belangrijkste voordelen

- Optimalisatie van je fiscale bijdragen is mogelijk
- Je kan je privévermogen veilig stellen
- Ook andere aandeelhouders of vennoten kunnen investeren

Belangrijkste nadelen

- Meer wettelijke verplichtingen
- Duurdere en meer complexe oprichting

SAMENGEVAT

Richt je alleen een onderneming op met weinig risico's? Dan is een eenmanszaak vaak de beste keuze. Bij groei kan je altijd overschakelen naar een vennootschap. Richt je met meerdere personen een zaak op waarbij je al meteen grote investeringen inplant? Dan is een vennootschap meestal aangewezen. Daarmee is de kous echter niet af: er bestaan een viertal (courante) vennootschapsvormen. Hieronder lichten we ze een voor een toe.

B. De vennootschapsvormen op een rij

Als blijkt dat een vennootschap het best past bij je businessidee, dan rest nog de vraag: voor welke vennootschapsvorm kies je? Je hebt de keuze tussen 4 basisvormen:

1. BV: de Besloten Vennootschap is de standaardvorm, ook voor starters. Je kan een BV alleen oprichten. Je hebt hier geen startkapitaal voor nodig, maar wel een toereikend aanvangsvermogen. De aandeelhouders kunnen flexibel in- en uitstappen als je dat wil.
2. NV: de Naamloze Vennootschap is geschikt voor grotere ondernemingen. Deze vorm komt vaak voor bij beursgenoteerde bedrijven. Kies je hiervoor, dan moet je zorgen voor een minimumkapitaal van 61.500 euro.
3. CV: Coöperatieve Vennootschappen dienen voor organisaties met een 'coöperatief gedachtegoed' (waarbij niet zozeer winst, maar een collectief doel centraal staat).
4. Maatschap (met CommV en VOF als subcategorieën): deze 'lichtere' vormen kan je oprichten zonder tussenkomst van de notaris maar er hangt wel een onbeperkte aansprakelijkheid van de (gecommanditeerde) vennoten aan vast.

sbb
accountants
adviseurs
— samen slim ondernemen

maakt ondernemen makkelijker

wegwijzer

Fiscale knipperlichten voor startende ondernemers

Wanneer de fiscus zijn pijlen op jouw onderneming richt, kom je maar beter goed beslagen op het ijs. Met deze wegwijzer willen we je aandacht vestigen op een aantal zaken waar je als startende ondernemer alert voor moet zijn.

Meer uitgeven dan aangeven? Een risico!

De fiscus mag een indiciaire controle uitvoeren. Dit wil zeggen dat men gaat controleren of je officiële aangegeven inkomsten voldoende zijn om je uitgaven te betalen. Is er een tekort (meer uitgaven dan inkomsten), dan moet je kunnen verantwoorden hoe je deze extra uitgaven betaald hebt. Vooral zelfstandigen die een lasg netto belastbaar beroepsinkomen aangeven en toch belangrijke uitgaven doen, lopen het risico geconfronteerd te worden met de zogenaamde indiciaire taxatie.

Je moet je voorstellen dat de fiscus zowel je inkomsten als je uitgaven in een weegschaal legt.

Indien je uitgaven groter zijn dan je inkomsten, is er een probleem voor de fiscus.

Inkomsten: loon, winst, huurinkomsten, ...
Uitgaven: aankoop investeringsgoederen, aflossing van leningen, uitgaven voor levensonderhoud, privéuitgaven, ...

Het verschil is voor de fiscus mogelijk afkomstig van niet aangegeven inkomsten met alle gevolgen van dien: bijkomende belastingen, btw, sociale bijdragen en boetes. Dit verschil tussen de uitgaven en de inkomsten kan echter weerlegd worden. Zo kunnen de uitgaven betaald zijn met ontvangen gelden die je niet moest aangeven (vb. schenking, lotto gewonnen, ...) of met inkomsten die reeds in het verleden belast werden (vb. opname spaargelden). Een voorbeeld zal dit duidelijk maken.

Voorbeeld 1:
Ellen is net opgestart als zelfstandige.

UITGAVEN		INKOMSTEN	
Levensonderhoud (schatting)	12.000	Inkomsten uit beroepsactiviteit	12.000
Inrichting winkel	22.000		
Aankoop voorraad	28.000		
	62.000		12.000

Wegwijzer

Deze wegwijzer 'Fiscale knipperlichten voor startende ondernemers' kan je gratis downloaden op sbb.be. Ook de andere SBB-wegwijzers kunnen een praktische hulp zijn bij jouw start.

Hieronder zie je de vennootschapsvormen met de eigenschappen die hen definiëren: hoeveel bescherming bieden ze? Is een onderhandse akte (tussen de vennoten) voldoende, of moet je ook langs de notaris? Hoeveel vennoten of aandeelhouders zijn er minimaal, en moet je een bepaald startbedrag inleggen?

Goed om te weten: kies wijselijk, maar je bent uiteraard niet levenslang gebonden aan een juridische vorm. Als je zaak evolueert (in activiteiten, omzet, partners ...) kan je altijd switchen van de ene vennootschapsvorm naar de andere.

	Maatschap	VOF	CommV	BV	CV	NV
Wat met aan-sprakelijkheid?	Onbeperkt	Onbeperkt	Beperkt voor commanditaire vennoten, onbeperkt voor gecommanditeerde vennoten	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Hoe oprichten?	Onderhands volstaat	Onderhands volstaat	Onderhands volstaat	Notarieel	Notarieel	Notarieel
Minimaal aantal vennoten of aandeel-houders?	2	2	2	1	3	1
Minimum-kapitaal?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	€61.500
Jaarrekening neerleggen?	Meestal niet	Meestal niet	Meestal niet	Ja	Ja	Ja

C. Zo richt je een vennootschap op

Heb je samen met je accountant beslist over de ideale structuur van je bedrijf? Dan kan je bijna beginnen. Maar eerst moet je nog enkele formaliteiten in orde brengen. We lijsten deze op en zetten voor jou nog enkele financiële en juridische mijlpalen op een rij.

- Financieel plan

Voor de oprichting van de BV, de CV en de NV ben je verplicht een financieel plan op te stellen. Ook voor de andere vennoot-schapsvormen is dit aangeraden. In dit plan beschrijf je wat de financiële noden zijn van je vennootschap. De voorwaarden ervoor zijn verankerd in de wet. Dat plan maak je samen met je accountant en wordt de toetssteen voor eventuele aansprakelijkheid van de oprichters.

- Oprichtingsakte

Bij de start hoort een oprichtingsakte. Die bevat de statuten of regels waaraan elke aandeelhouder of vennoot en elke bestuurder of zaakvoerder zich moet houden. Voor een CommV of VOF heb je een onderhandse akte nodig, tussen de vennoten onderling. Bij de BV, NV en CV moet de notaris de akte opmaken.

- Hoeveel kost de start?

Alle formaliteiten brengen wel wat kosten met zich mee: notariskosten voor de akte, registratierechten (een belasting op de officiële registratie van je akte), een kost voor publicatie in het Belgisch Staatsblad, de kosten voor je accountant en/of adviseur voor advies en ondersteuning, de inschrijving bij een ondernemingsloket … Reken alles samen toch op een aantal duizenden euro, al hangt het ervan af welke extra's je nog nodig hebt (zoals juridisch advies of vergunningen).

- Sociale bijdrage

Niet alleen zelfstandigen, maar ook vennootschappen moeten sociale bijdragen betalen. Al liggen die een heel stuk lager dan in de personenbelasting. Voor kleine vennootschappen ligt die jaarlijkse bijdrage op 399,73 euro. Grotere vennootschappen betalen 998,47 euro. Let wel: als bedrijfsleider in je eigen zaak betaal je daarbovenop nog persoonlijke sociale bijdragen op je loon.

4. Wat met je sociale bijdragen en rechten?

A. Bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep

Sociale zekerheid is een uitgebreid stelsel in België, en dat heeft zijn prijs. Ongeveer een vijfde van je belastbaar inkomen verzekert je onder meer van kinderbijslag, gezondheidszorg, uitkering bij ziekte en pensioen. Maar aan wie en wanneer moet je deze bijdragen betalen? En vooral: waar moet je als starter rekening mee houden?

Bij werknemers wordt maandelijks automatisch een sociale bijdrage van hun loon afgetrokken. Als zelfstandige moet je zelf aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds vóór de start van je onderneming. Vervolgens betaal je aan je fonds elke drie maanden de sociale bijdrage, berekend op basis van je inkomen.

TUSSEN DE 898,30EN 5.148,15 EURO PER KWARTAAL IN 2025

Als zelfstandige in hoofdberoep betaal je 20,50% van je belastbaar inkomen, het nettoloon dat je overhoudt na aftrek van beroepskosten. Daarbovenop komt nog een administratiekost van 3,05 tot 4,25%, afhankelijk van je sociaal verzekeringsfonds. Kies dus zorgvuldig met welke organisatie je in zee gaat.

Er is een minimum- en maximumbijdrage:

- Verdien je jaarlijks minder dan 17.008,88 euro, dan betaal je een minimumbijdrage van 898,30 euro per kwartaal.
- Verdien je jaarlijks meer dan 108.238,40 euro, dan betaal je een maximumbijdrage van 5.148,15 euro per kwartaal.

Deze bijdragen zijn inclusief de laagste administratiekost van 3,05% en wijzigen jaarlijks op basis van de index.

VOORLOPIGE BIJDRAGEN EN REGULARISATIE

Het duurt altijd een hele poos voor je sociaal verzekeringsfonds je definitieve inkomen van een bepaald jaar weet. Daarom betaal je een voorlopige bijdrage, die wordt berekend op je inkomen van drie jaar geleden. Twee jaar na het betalen van het voorschot is het duidelijk hoeveel je effectief verdiende. Bij deze regularisatie krijg je geld terug of draag je het verschil bij tot de rekening klopt.

Voorbeeld

In 2022 verdiende je 30.000 euro. In 2025 betaal je ongeveer 1.600 euro sociale bijdragen per kwartaal. Als blijkt in 2027 dat je 50.000 verdiende in 2025, dan zal je moeten bijbetalen tot 2.640,66 euro per kwartaal.

STARTERS BETALEN HET MINIMUM

Als starter heb je natuurlijk nog geen inkomsten om het voorschot op te baseren. Daarom betaal je de eerste drie jaar de minimumbijdrage van 898,30 euro per kwartaal, tenzij je een ‘starterskorting’ geniet.

DE STARTERSKORTING

Onder bepaalde voorwaarden kan je als starter in hoofberoep een vermindering van je voorlopige bijdragen vragen voor de eerste vier kwartalen van je activiteit. Je kan je voorlopige bijdragen dan laten herleiden tot één van de volgende bedragen:

Geschat inkomen 2025	Voorlopige bijdrage
Minder dan € 8.783,48	€ 344,31 (Q1) en € 463,88 (Q2 - Q4)
€8.783,48 tot € 17.008,88	voorlopige bijdragen op geschat inkomen
Meer dan € 17.008,88	€ 898,30

Als starter geniet je sinds april 2022 bovendien ook een eenmalige korting op de sociale bijdragen van jouw eerste kwartaal van activiteit. Die korting wordt meteen verrekend met de voorlopige bijdrage die je verschuldigd bent voor het eerste kwartaal. Zelfs wanneer de betaalde bijdrage daardoor lager ligt dan de minimumbijdrage.

Opgelet!

In je eerste jaar als zelfstandige kan er sprake zijn van een herberekening of 'proratisering'. Dat is het geval als je niet start in het eerste kwartaal van het jaar. Je netto-inkomen zal dan omgerekend worden naar een inkomen op jaarbasis. Een voorbeeld ter verduidelijking:

Je start op 20 april 2025 als zelfstandig aannemer. Je netto belastbaar jaarinkomen bedraagt 25.000 euro. Het 'geproratiseerd' inkomen bedraagt dan 33.333 euro: 25.000 euro/3 (= 3 kwartalen activiteit als zelfstandige) x 4. Je sociale bijdragen voor het 2de, 3de en 4de kwartaal van 2025 worden berekend op een inkomen van 33.333 euro.

Enkel als je bij de proratisering niet boven de minimumdrempel van 17.008,88 euro uitkomt, betaal je de minimumbijdrage voor de kwartalen van aansluiting. Als starter heb je recht op een kwartaal uitstel voor de betaling van je eerste twee kwartalen. Dit voordeel geldt alleen als je je tijdig hebt aangesloten bij een sociaal verzekeringsfonds, dus ten laatste vóór de start van je activiteit.

JE VOORLOPIGE BIJDRAGEN VERHOGEN OF VERLAGEN

Als je vermoedt dat je meer of minder zal verdienen dan drie jaar geleden, kan je je voorlopige bijdragen aanpassen. Verlagen kan enkel met een objectief aantoonbare reden zoals ziekte of werken in de straat. Ook verhogen kan. Het voordeel: die verhoging is een aftrekpost op je belastingbrief.

ENKELE UITZONDERINGEN

Is je inkomen erg laag, dan kan je onder bepaalde voorwaarden je hoofdberoep laten 'gelijkstellen met een bijberoep', en zo eventueel minder bijdragen betalen.

Dat kan voor gehuwde zelfstandigen, weduwen en weduwnaars, bepaalde statutaire leerkrachten en bepaalde politici. Doe in dat geval steeds navraag bij je adviseur of sociaal verzekeringsfonds.

Ben je student, jonger dan 25 jaar en ontvang je kinderbijslag? In dat geval kan je het statuut van student-zelfstandige aanvragen en geniet je eveneens van een gunstige bijdrageregeling.

B. Bijdragen als zelfstandige in bijberoep

Ook als zelfstandige in bijberoep ontsnap je niet aan de sociale bijdragen. Elke drie maanden krijg je van je sociaal verzekeringsfonds een afrekening in de bus. Op jaarbasis gaat maar liefst 20,50% van je belastbaar inkomen naar die bijdragen. Maar hoe wordt je allereerste sociale bijdrage als starter dan berekend? En: wat krijg je daar eigenlijk voor terug?

Over dat laatste kunnen we kort zijn: als bijberoeper bouw je je sociale rechten (zoals ziekte-uitkeringen en pensioen) op via je hoofdberoep als loontrekkende. Voor de extra sociale bijdragen die je als zelfstandige in bijberoep betaalt, krijg je dus niets extra in ruil. Kortom: het gaat eerder om een soort 'solidariteitsbijdrage'.

HOEVEEL BETAAL JE?

Net als zelfstandigen in hoofdberoep betaal je in bijberoep een sociale bijdrage van 20,50% van je belastbaar inkomen. Maar de vastgelegde minimumbijdrage ligt beduidend lager:

- hoofdberoep: 898,30 euro per kwartaal.
- bijberoep: 99,38 euro per kwartaal.

Let op als je een uitkering combineert met een zelfstandige activiteit! Informeer eerst bij de uitbetalingsinstelling of je uitkering niet in het gedrang komt. Ook de combinatie met een tijdskrediet, loopbaanonderbreking of Vlaams zorgkrediet is aan strikte voorwaarden gebonden. Informeer je dus grondig bij de RVA of jouw personeelsdienst (wat het Vlaams Zorgkrediet betreft) vooraleer van start te gaan met jouw zelfstandig bijberoep.

Je kiest niet of je in hoofd- of bijberoep start. Je bent zelfstandige in bijberoep als je:

- minstens nog halftijds werkt als loontrekkende en moet je minstens 235 uren op kwartaalbasis presteren (berekend in 38-uren week)
- minstens 60% van een voltijds uurrooster én minstens 282 uren op kwartaalbasis (berekend in 38-urenweek) presteert als vastbenoemde leerkracht of 50% als contractueel waarbij je minstens 235 uren (berekend in 38-urenweek) werkt;
- minstens 50% van een voltijdse betrekking als ambtenaar werkt gedurende minstens 8 maanden of 200 dagen per jaar;
- een werkloosheidsuitkering ontvangt of brugpensioen geniet,
- een ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt als loontrekkende;
- tijdskrediet (privésector) of loopbaanonderbreking (publieke sector) mét motief geniet of als ambtenaar een Vlaams zorgkrediet.

Verdien je jaarlijks minder dan 1.881,76 euro met je bijberoep, dan hoef je helemaal géén bijdragen te betalen. Die zogenoemde vrijstelling moet je wél expliciet aanvragen bij je sociaal verzekeringsfonds, anders betaal je driemaandelijks de minimumbijdrage van 99,38 euro.

Twijfel je over hoeveel je moet bijdragen? Je accountant rekent het graag voor je uit.

VOORLOPIGE BIJDRAGEN EN REGULARISATIE

Je betaalt elk kwartaal een voorlopige bijdrage, berekend op je inkomsten van drie jaar geleden. Zodra je sociaal verzekeringsfonds van de overheid doorkrijgt hoeveel je exact verdiende – in de praktijk is dat twee jaar later – volgt een 'regularisatie'. Dat betekent dat je geld terugkrijgt of bijbetaalt, tot de rekening klopt.

Omdat er als starter geen inkomen is om je op te baseren, betaal je de minimumbijdrage van 99,38 euro per kwartaal. Tenzij je natuurlijk opteert voor de vrijstelling.

VERHOGEN OF VERLAGEN VAN JE VOORLOPIGE BIJDRAGE

Vermoed je dat je meer of minder zal verdienen dan drie jaar geleden? Dan kan je ervoor kiezen je sociale bijdragen te verhogen of te verlagen, zodat de regularisatie minder hard aankomt. Als starter kan een verhoging zeer interessant zijn: sociale bijdragen zijn immers aftrekbare kosten.

C. Deze rechten krijg je ervoor terug

Dankzij het uitgebreide sociaal vangnet in België kan je rekenen op financiële steun in tal van situaties. Bijvoorbeeld als je ziek wordt, een kind krijgt of met pensioen gaat. Ook als zelfstandige in hoofdberoep geldt dit principe. Dit zijn de rechten die je in ruil voor je sociale bijdragen geniet.

1. Je wordt ziek

Als zelfstandige heb je dezelfde rechten als werknemers voor de terugbetaling van gezondheidszorg. Zo recupereer je, via je ziekenfonds, medische kosten zoals de aankoop van medicijnen, een opname in het ziekenhuis of kinesitherapie.

Verlies je je inkomen omdat je arbeidsongeschikt wordt? Je ontvangt een uitkering vanaf de eerste dag van je ongeschiktheid. Voorwaarde is wel dat je minstens 8 opeenvolgende dagen arbeidsongeschikt bent. Wie maar 7 dagen ziek is, kan geen uitkering genieten. Het bedrag dat je krijgt per dag hangt af van je gezinssituatie en de periode.

Je komt onder bepaalde voorwaarden bovendien in aanmerking voor gelijkstelling wegens ziekte wanneer je je bedrijf stopt dan wel dat dit blijft voortbestaan maar iemand in jouw naam en voor jouw rekening je zaak verder uitbaat.

2. Je krijgt een kind

Als kersverse moeder heb je recht op twaalf weken moederschapsverlof. Drie weken moet je verplicht opnemen. De eerste week neem je op voorafgaand aan de vermoedelijke bevallingsdatum.

Tijdens deze drie weken moet je alle activiteiten volledig stopzetten. De overige negen weken kan je naar keuze opnemen in periodes van zeven kalenderdagen.
Per week ontvang je 872,87 euro voor de eerste vier weken en 798,37 euro vanaf de 5de week moederschapsrust. Kies je ervoor om gedurende een of meerdere weken je activiteiten als zelfstandige voor maximaal de helft verder uit te oefenen? Dan bedraagt de uitkering de helft van deze bedragen. Daarnaast kan je gratis dienstencheques krijgen voor 105 uur hulp in de weken na de geboorte, de zogenoemde moederschapshulp.

Een zelfstandige die vader wordt kan een uitkering en eventueel ook gratis dienstencheques aanvragen. Je kan de uitkering aanvragen voor maximaal twintig volledige of veertig halve dagen binnen de vier maand na de geboorte.

Je ontvangt een uitkering van 101,50 euro per volledige dag en 50,75 euro per halve dag. Kies je voor maximaal acht verlofdagen dan krijg je naast de uitkering ook nog een éénmalige uitkering van 135 euro er bovenop ter compensatie van de kosten die je gemaakt hebt voor de bestelling van dienstencheques. Daarnaast krijg je ook kraamgeld en kinderbijslag, net zoals loontrekkenden.

3. Je zorgt voor een familielid

Zorgverlof of mantelzorg duurt telkens één tot zes maanden. Tijdens je hele loopbaan mag je in totaal twaalf maanden zorgverlof opnemen. Er zijn drie erkende redenen om zorgverlof op te nemen:

- Je zorgt voor een naaste die ernstig ziek is.
- Je dient palliatieve zorg toe aan een familielid.
- Je zorgt voor je eigen kind met een beperking.

4. Je zaak sluit (tijdelijk)

In sommige gevallen moet je je onderneming noodgedwongen sluiten. Omdat er bijvoorbeeld brand uitbrak, iemand je zaak vernielde of er een natuurramp plaatsvond. In dat geval geldt het overbruggingsrecht en blijven je sociale rechten (met uitzondering van je pensioenrechten) nog één jaar in stand. In dat jaar krijg je ook een uitkering. Het bedrag van je uitkering is afhankelijk van de vraag of je al dan niet personen ten laste hebt op je ziekenboekje.

5. Je gaat met pensioen

Met je sociale bijdragen bouw je ook je pensioen op. Het minimumbedrag voor werknemers en zelfstandigen is gelijk, maar gemiddeld ontvang je als zelfstandige beduidend minder.

Veel ondernemers doen daarom aan pensioensparen, via het zogenoemde Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) of de Pensioenovereenkomst voor Zelfstandigen (POZ).

Sociale bijdragen

Hoofdberoep

Netto jaarinkomen	Sociale bijdragen per kwartaal (inclusief beheerskosten van 3,05%)
0,00	898,30
7.472,00	898,30
17.008,88	898,30
20.000,00	1.056,26
25.000,00	1.320,33
30.000,00	1.584,39
40.000,00	2.112,53
50.000,00	2.640,66
60.000,00	3.168,79
70.000,00	3.696,92
80.00000	4.118,02
90.000,00	4.482,82
108.238,40	5.148,15
> 108.238,40	maximumplafond

Bijberoep

Netto jaarinkomen	Sociale bijdragen per kwartaal (inclusief beheerskosten van 3,05%)
0,00	0,00
1.881,75	0,00
1.881,76	99,38
3.000,00	158,44
4.000,00	211,25
6.000,00	316,88
10.000,00	528,13
12.000,00	633,76
14.000,00	739,38
Vanaf 16.861,46	zie hoofdberoep

Alle bedragen zijn vermeld in euro

WORK IN PROGRESS

Zelfstandigen kunnen de laatste jaren op steeds betere rechten rekenen. Een goede zaak, want zo wordt de kloof met werknemers alsmaar kleiner. Onder meer het minimum-pensioen en de kinderbijslag voor zelf-standigen zijn al gelijkgesteld aan die voor werknemers.

5. Hoe werken kosten en belastingen?

Kies je een eenmanszaak? Dan ben je onderworpen aan personenbelasting. Ga je voor een vennootschap, dan komt daar ook de vennootschapsbelasting bij. Hier lees je hoe ze berekend worden.

A. De personenbelasting als zelfstandige

De personenbelasting is een belasting die iedere belastingplichtige in België – lees: iedereen die hier woont of zijn vermogen beheert – op zijn belastbare jaarinkomen moet betalen. Je inkomsten van een jaar worden doorgaans aangeslagen in het jaar erop: in het aanslagjaar 2026 betaal je dus belastingen op je inkomsten van 2025.

WAAROP BETAAL JE PERSONENBELASTING?

Concreet betaal je personenbelasting op je netto-(beroeps)inkomen: dat is je jaaromzet (de som van je opbrengsten met aftrek van btw) min je beroepskosten. Ook provinciebelastingen, pensioensparen en sociale bijdragen horen bij die kosten.

Samenstelling van je belastbaar netto-inkomen

Op je belastingaangifte moet je ook je 'wereldwijd inkomen' aangeven: dat zijn je Belgische en buitenlandse inkomsten samen. Er bestaan vier categorieën van belastbare inkomsten:

- **onroerende inkomsten**, bv. de inkomsten die je haalt uit verhuur
- **roerende inkomsten**, bv. interest van een spaarboekje
- **diverse inkomsten**, bv. alimentatiegeld
- **beroepsinkomsten**, bv. je loon, vervangingsinkomen, pensioen

Binnen elk van die categorieën mag je bepaalde kosten aftrekken. Zo bekom je voor elke categorie een belastbaar netto-inkomen. Al deze netto-inkomsten samen vormen je totale netto-inkomen.

PERSONENBELASTING IN EEN EENMANSZAAK

In een eenmanszaak geldt hetzelfde principe als bij loontrekkenden: je netto-inkomen wordt belast volgens vier belastingschijven. Hoe meer je verdient, hoe hoger je inkomen belast wordt. De belastingtarieven voor het inkomstenjaar 2025 (aanslagjaar 2026) zien er als volgt uit:

Inkomensschijf	Tarief	Belasting
€ 0 – € 16.320	25%	€ 4.080
€ 16.320 – € 28.800	40%	€ 9.072
€ 28.800 – € 49.840	45%	€ 18.540
Boven de € 49.840	50%	

Let wel: hier komt ook nog een gemeentebelasting, verschuldigd op je belastingbedrag, bovenop. Daarnaast heeft iedere belastingplichtige recht op een belastingvrije som: een basisbedrag van 10.910 euro voor het aanslagjaar 2026 waarop je geen belastingen betaalt. Die som kan verschillen. Heb je bijvoorbeeld kinderen ten laste, dan betaal je dus minder belastingen.

In 2025 draait je eenmanszaak 70.000 euro omzet. Na aftrek van bijvoorbeeld een totaal aan 20.000 euro beroepskosten en 10.250 euro sociale bijdragen (20,5% van je omzet min beroepskosten) hou je 39.750 euro belastbaar inkomen over. Hiervan is 10.910 euro niet belast. Na de betaling van je personenbelasting (11.272 euro), hou je uiteindelijk 28.478 euro winst over.

EN WAT MET BIJBEROEP?

Heb je een eenmanszaak in bijberoep, dan betaal je personenbelasting op het totaal van je inkomsten uit je hoofdberoep (als loontrekkende) en bijberoep (als zelfstandige).

Aangezien de belasting progressief is opgebouwd, kom je zo al snel in de hoogste schaal (50%) terecht. Hoe meer beroepskosten je natuurlijk ingeeft, hoe lager je belastbaar bedrag wordt. Om dit correct in te geven, doe je het best beroep op een ervaren accountant.

DE VENNOOTSCHAPSBELASTING: FISCAAL VOORDELIGER

De vennootschapsbelasting kan soms fiscaal voordeliger zijn: terwijl je in een eenmanszaak in de hoogste schijf de helft van je inkomen afdraagt, betaal je in een vennootschap steeds een vlak tarief van 25% of voor bepaalde kleine vennootschappen zelfs 20% op je eerste schijf van 100.000 euro winst.

Let op, in een vennootschap komen de inkomsten in de eerste plaats toe aan de onderneming. Enkel via een aantal uitkeringsmogelijkheden (bezoldiging, dividenden, interesten, huur ...) kunnen inkomsten bij jou terechtkomen. Die transfers worden vervolgens bijkomend belast in de personenbelasting.

B. Kosten 'fiscaal' inbrengen

De meeste uitgaven die je doet voor je onderneming mag je aftrekken van je omzet. Het resultaat is je netto-inkomen, waarop je wordt belast. Hoe meer kosten je maakt voor je zaak, hoe minder belastingen je betaalt. Welke kosten je precies kan inbrengen, sommen we hieronder op.

DE VOORWAARDEN

Je maakt de kost om inkomsten te verwerven voor je zaak. Gemengde uitgaven, die zowel voor privé- als professioneel gebruik zijn, kan je slechts gedeeltelijk aangeven. Privéaankopen mag je nooit inbrengen. Zorg dat je altijd een rekening, factuur of ander bewijsmateriaal hebt. Hierop staat ook wanneer je de aankoop deed. De uitgaven moeten immers gedaan of gedragen zijn in het jaar waarin je de inkomsten verwerft.

Indien je via een vennootschap werkt, dan is er nog een extra voorwaarde. Een kost is slechts aftrekbaar in de mate dat die betrekking heeft op dat specifiek boekjaar. Zo komt de jaarlijkse verzekeringspremie betaald in juni niet meer volledig ten laste van het jaar waarin deze premie werkelijk werd betaald, maar zal een stuk overgedragen worden naar het volgende jaar.

VOLLEDIG AFTREKBARE KOSTEN

Kosten binnen je onderneming zijn 100% aftrekbaar. Hierbij hoort onder meer de telefoonrekening, kantoormateriaal, sociale bijdragen en verzekeringen.

Ook specifieke beroepskledij (zoals veiligheidsschoenen) mag je ingeven. De kost van je accountant en de kosten voor je inschrijving in de KBO vallen ook onder deze categorie.
Als je een gedeelte van een woning gebruikt voor je zelfstandige activiteit, dan mag je kosten zoals onroerende voorheffing, verwarming en elektriciteit aftrekken in verhouding tot het beroepsmatig gebruik van die woning. Gebruik je een bureauruimte die 10% bedraagt van de oppervlakte van de woning, dan kunnen de kosten in principe ook voor 10% ingebracht worden. Let wel op, het (huwelijks)vermogensstelsel kan hierop een invloed hebben.

DEELS AFTREKBARE KOSTEN

- De aankoopprijs en andere kosten van je wagen mag je – ten belope van het zuiver beroepsgebruik (exclusief woon-werkverkeer) – ook voor 50 tot 100% (afhankelijk van de CO_2-uitstoot van de wagen) inbrengen als je een eenmanszaak hebt. Indien de wagen werd aangekocht vóór 2018 bedraagt het minimum 75% tenzij de CO_2-uitstoot 200 gram of meer bedraagt. Dan val je terug op 40%. Voor een vennootschap zijn autokosten eveneens aftrekbaar in functie van de CO_2-uitstoot maar een minimum van 75% telt hier niet.
- Professionele restaurantbezoeken zijn voor 69% aftrekbaar.
- Geef je een receptie of zet je een klant in de bloemetjes? Dan kan je ook de helft ervan op je belastingaangifte aangeven.

Wijzigingen aftrekbaarheid auto- en brandstofkosten

De kostenaftrek voor personenwagens aangeschaft (= koop, lease of renting) vanaf 1 juli 2023 doven uit. Vanaf aj. 2026 wordt de aftrek afgebouwd:
— in 2025: 0% tot max. 75%
— in 2026: 0% tot max. 50%
— in 2027: 0% tot max. 25%
— in 2028: 0%
Voor personenwagens aangeschaft vanaf 2026 geldt er een aftrekverbod. Ook de kostenaftrek van elektrische personenwagens daalt vanaf 2027 naargelang het jaar van aanschaffing. Daarnaast zijn de fossiele brandstofkosten van een hybride plug-in personenwagen aangeschaft vanaf 2023, voor maximaal 50% aftrekbaar vanaf 2023 t.e.m. 2026.

WANNEER AFSCHRIJVEN?

Soms zijn aankopen investeringen: ze gaan meerdere jaren mee. In dat geval moet je ze enkele jaren deels aangeven. Dit zijn de gebruikelijke afschrijvingspercentages per jaar:

- kantoor en gebouwen: 3%
- industriële gebouwen: 5%
- meubilair en machines: 10%
- voertuigen: 20%
- klein materiaal (smartphones, scanner, gereedschap): 33%

Klein materiaal is bijvoorbeeld na 3 jaar afgeschreven. Een laptop van 1.200 euro geef je dus gedurende 3 jaar voor 400 euro in.

Goed om weten

Maak je minder beroepskosten, dan is je netto-inkomen logischerwijs hoger. Je betaalt dan procentueel meer belastingen, maar je zal op het einde van de rit iets meer winst hebben.

6.

Wat met btw?

A. Je btw-verplichtingen op een rij

Een typische hersenbreker voor ondernemers in spe: de hele papierwinkel rond btw. Het volstaat namelijk niet om de 'belasting op toegevoegde waarde' simpelweg bij je prijs te rekenen. Vervolgens moet je nog de btw periodiek doorstorten aan de overheid, je eigen betaalde btw inbrengen, correcte facturen opmaken, een jaarlijkse btw-listing indienen enz.

Op bijna alles wat je koopt of verkoopt, wordt btw aangerekend. Het verschil tussen de btw die je als zelfstandige ontvangt en de btw die je zelf betaalt, is het bedrag dat je overmaakt aan of terugvraagt van de belastingdienst. Hierop voert de fiscus strenge controles, je papierwerk moet dus in orde zijn.

Vijf zaken die je moet weten:

BTW-NUMMER = ONDERNEMINGSNUMMER

Als zelfstandige schrijf je je in bij een ondernemingsloket (zie pagina 39). Je btw-activatie gebeurt officieel bij een btw-controlekantoor, maar in de praktijk regelt je accountant of het ondernemingsloket dit vaak in één keer.

Zorg ervoor dat je btw-nummer tijdig werd aangevraagd. Zo kunnen ook je eerste aankoopfacturen correct opgemaakt worden met vermelding van je btw-nummer.

CORRECTE FACTUREN ZIJN GOUD WAARD

Dit mag je vrij letterlijk nemen: facturen die voldoen aan de regels van de kunst, besparen je heel wat kopzorgen (of zelfs een boete). Zo is van elke factuur een kopie verplicht: het origineel gaat naar de klant, het dubbel exemplaar bewaar je zelf. Kies je voor elektronische facturatie, hou er dan rekening mee dat de herkomst en inhoud van je factuur gedurende de hele bewaartermijn duidelijk moet zijn. Soms zal je je factuur nog moeten staven met bestelbons, offertes of plannen van uitgevoerde werken.

Bovendien moeten ook een aantal wettelijk verplichte factuurvermeldingen aanwezig zijn. Het komt erop neer dat voor wat betreft de aankoopfacturen, de btw-aftrek kan geweigerd worden wanneer niet alle correcte vermeldingen erop staan. Zelfs al heb je de btw effectief betaald aan je leverancier. Ook je verkoopfacturen moeten volledig conform zijn opgemaakt.

Opgelet!

In principe zijn facturen niet nodig voor opdrachten voor niet-belastingplichtige natuurlijke personen (lees: particulieren). Gaat het echter om werken in onroerende staat of daarmee gelijkgestelde activiteiten, de levering van bouwmaterialen, de levering van een nieuw onroerend goed of een zakelijk recht op een nieuw onroerend goed met toepassing van btw, dan is een factuur wél vereist.

GA VOOR EEN COMPLETE BOEKHOUDING

De btw-boekhouding bestaat uit drie zaken:

- een inkomend en uitgaand facturenboek,
- een dagontvangstenboek, waarin je ook je verkoop zonder factuur vermeldt,
- een tabel van bedrijfsmiddelen: alles wat je aankoopt in functie van je zaak.

Om deze administratie te staven, houd je alle documenten minstens 10 jaar bij: contracten, bestelbonnen, betalingsbewijzen … Facturen en documenten met betrekking tot onroerend goed moet je zelfs 15 jaar bijhouden en sinds 2019 voor sommige gebouwen zelfs 25 jaar. Hoe sterker en concreter je bewijsmateriaal, hoe minder de fiscus je boekhouding in twijfel kan trekken.

DIEN MAANDELIJKS OF PER KWARTAAL JE AANGIFTE IN

De meeste starters dienen een btw-aangifte in per kwartaal, maar het mag ook maandelijks. En belangrijke reden om je aangifte maandelijks in te dienen als starter is de btw-teruggave. Tijdens je eerste 48 maanden word je als starter beschouwd en krijg je eventuele btw-tegoeden binnen de 2 maanden na betaling van de factuur terugbetaald door de overheid. De voorwaarde hiervoor is dat je per maand btw-aangiften indient. Dien je jouw aangiften per kwartaal in, dan kan het soms tot 6 maanden duren. Voor een starter is dit toch belangrijk.

Vanaf 2,5 miljoen euro omzet per jaar schakel je verplicht over op een maandelijkse aangifte. De kwartaalaangifte doe je online via Intervat, steeds vóór de 25ste van de maanden januari, april, juli en oktober.

Samen met de btw-aangifte moet je mogelijks ook een intracommunautaire listing indienen. Dit is een overzicht van de leveringen van goederen en dienstprestaties aan btw-belastingplichtigen die gevestigd zijn in een andere EU-lidstaat.

VERGEET DE JAARLIJKSE KLANTENLISTING NIET

Jaarlijks dien je via Intervat een lijst in van alle Belgische btw-plichtige bedrijven die voor meer dan 250 euro zaken bij je deden. Je stuurt die klantenlisting (of btw-listing) van het afgelopen jaar door vóór 31 maart.
Hierop vul je per klant drie zaken in:

- het btw-nummer
- de totale omzet (exclusief btw)
- het totale btw-bedrag

Zitten al jouw klanten toevallig onder de grens van 250 euro of zijn het particulieren? Dan zal je klantenlisting eenvoudigweg leeg zijn. Het volstaat dan om een ‘kruisje’ te plaatsen in de laatste btw-aangifte van het kalenderjaar bij ‘jaarlijkse klantenlijst nihil’.

B. Geen vrijstellingsregeling kleine onderneming mogelijk

Als uitvoerder van werken in onroerende staat kom je hoe dan ook niet in aanmerking voor de ‘kleine ondernemingsregeling’, zelfs als je jaaromzet minder dan 25.000 euro bedraagt. Dit is een vereenvoudigde regeling die wordt voorzien voor de ondernemers die een beperkte jaaromzet hebben (max. 25.000 euro). Onder ‘werken in onroerende staat’ vallen o.a. de volledige of gedeeltelijke bouw, verbouwing, afwerking, inrichting, herstelling, reiniging, afbraak en het onderhoud van een onroerend goed.

C. De btw-tarieven

Op werken aan gebouwen moet je in principe altijd 21% btw aanrekenen, maar in sommige gevallen is het 6 of 12%.

RENOVATIEWERKEN 6%

Op renovatiewerken mag je 6% btw aanrekenen, als aan deze voorwaarden voldaan is:

- Het gaat om 'werken in onroerende staat' (zie hierboven).
- De woning zal na de werken hoofdzakelijk als privéwoning dienen.
- De opdrachtgever is de eindgebruiker van de woning (bv. een huurder of eigenaar).
- De woning is minstens 10 jaar oud.

Best zorg je ook voor de opname van de standaardverklaring op jouw factuur. Dit is het bewijs dat aan het 6%-tarief is voldaan en kan je helpen bij een btw-controle enige tijd later.

De standaardverklaring is als volgt:
"Btw-tarief: Bij gebrek aan schriftelijke betwisting binnen een termijn van één maand vanaf de ontvangst van de factuur, wordt de klant geacht te erkennen dat (1) de werken worden verricht aan een woning waarvan de eerste ingebruikneming heeft plaatsgevonden in een kalenderjaar dat ten minste tien jaar voorafgaat aan de datum van de eerste factuur met betrekking tot die werken, (2) de woning, na uitvoering van die werken, uitsluitend of hoofdzakelijk als privéwoning wordt gebruikt en (3) de werken worden verstrekt en gefactureerd aan een eindverbruiker. Wanneer minstens één van die voorwaarden niet is voldaan, zal het normale btw-tarief van 21% van toepassing zijn en is de afnemer ten aanzien van die voorwaarden aansprakelijk voor de betaling van de verschuldigde belasting, interesten en geldboeten."

AFBRAAK- EN HEROPBOUWWERKEN: 6%

Vanaf 1 januari 2024 zal de toepassing van het btw-tarief van 6% op afbraak en heropbouw definitief van toepassing zijn voor het gehele Belgische grondgebied (met inbegrip van de 32 centrumsteden). Daar zijn wel enkele strenge voorwaarden aan verbonden:

- Enkel als particulier kan je nog genieten van het btw-tarief van 6% voor afbraak en wederopbouw mits (1) het gaat om hun enige en hoofdzakelijk eigen privéwoning gedurende ten minste vijf jaar en (2) de heropgebouwde bewoonbare oppervlakte maximaal 200 m² bedraagt.
- Zowel particulieren als rechtspersonen, optredend als bouwheer, kunnen daarnaast nog genieten van het verlaagd tarief wanneer ze langdurig verhuren in het kader van sociaal huisvestingsbeleid. Als bouwpromotor zal je dus niet langer gebruik kunnen maken van het 6%-tarief op afbraak en heropbouw, vermits de regeling vanaf 1 januari 2024 niet langer van toepassing is op de levering van heropgebouwde woningen door bouwpromotoren.

Wie een heropgebouwde woning aankoopt of aankocht bij een bouwpromotor kan wel nog gebruikmaken van een overgangsmaatregel, op voorwaarde dat je de omgevingsvergunning voor de heropbouw van de woning indiende vóór 1 juli 2023 en dit voor alle werkzaamheden gefactureerd of betaald werden tot eind 2024.

Vanaf 1 juni 2024 is bovenvermelde strenge regeling toch weer uitgebreid. Afbraak en heropbouw aan het verlaagde tarief is ook mogelijk voor bouwheren die woningen heropbouwen die bestemd zijn voor langdurende verhuur als hoofdverblijfplaats aan particulieren. Hier zijn ook weer strenge voorwaarden aan gekoppeld.

SOCIALE HUISVESTING: 6 OF 12%

Woningbouw voor gehandicapten en huisvesting in het kader van het sociaal beleid komen eveneens in aanmerking voor het verlaagd tarief van 6 of 12%. Meer info daarover vind je hier.

De verlaagde tarieven zijn nooit van toepassing op werken die geen betrekking hebben op eigenlijke woningen, zoals:

- tuinaanleg (uitzondering planten),
- de aanleg van zwembaden, sauna's, midgetgolfbanen en tennisterreinen,
- tuinomheining.

Het verlaagd tarief is wel mogelijk voor de aanleg van een garage in een tuin, een terras van een woning of een oprit die aan de openbare weg grenst. Voor dergelijke uitzonderingen kan je natuurlijk op de kennis van je accountant rekenen.

D. Speciale gevallen

DE VERKOOP VAN EEN NIEUW GEBOUW

Op de verkoop van een gebouw moet je in het ene geval registratierechten betalen, in het andere btw. Als aannemer ben je een zogeheten 'beroepsoprichter', en daarmee altijd verplicht om een nieuw gebouw te verkopen mét btw. Een gebouw is 'nieuw' tot de 31ste december van het tweede jaar na het eerste jaar van de eerste ingebruikname.

Voorbeeld

Een nieuw gebouw is afgewerkt op 30 november 2024 en wordt in gebruik genomen op 1 maart 2025. Het gebouw blijft dan 'nieuw' tot en met 31 december 2027. Een verkoop na deze datum zal steeds met registratierechten zijn.

Wanneer je een nieuw gebouw verkoopt met btw, mag je de btw op de oprichtingskosten aftrekken. Opgelet: verkoop je een gebouw met het bijhorend terrein, dan moet je btw aanrekenen op de verkoopprijs van het gebouw én van de grond.

De verkoop van een oud gebouw zal sowieso steeds zonder btw zijn, maar met registratierechten. Als gevolg hiervan kan je geen btw op de oprichtingskosten recupereren.

DE ‘BTW-VERLEGGING’

Normaal gezien moet je als dienstverlener btw aan je klanten aanrekenen en doorstorten aan de fiscus. Voor het merendeel van de beroepen in de bouwsector geldt echter ook het principe van de ‘btw-verlegging’.

Concreet betekent dit dat je als aannemer geen btw aanrekent op je factuur, maar dat je de btw “verlegt” naar je klant. Het zal de klant zelf zijn die via zijn eigen btw-aangifte de btw op de ontvangen dienst zal betalen (en eventueel recupereren). Als aannemer zet je in plaats van een btw-bedrag de vermelding “btw verlegd” op de factuur. Dit mag je enkel doen wanneer je klant ook een btw-plichtige is die periodieke btw-aangiften indient. Een factuur voor een particulier zal dan ook steeds met btw moeten worden opgemaakt. Je vraagt dit dus best aan je klant wanneer je hierover twijfels hebt.

Vanaf 1 januari 2023 wordt er een bijkomende verplichte factuurvermelding toegevoegd. Om afnemers die geen recht hebben op deze verlegging attent te maken op hun aansprakelijkheid, moeten jouw facturen vanaf 2023 de volgende extra vermelding bevatten:

“Verlegging van heffing. Bij gebrek aan schriftelijke betwisting binnen een termijn van één maand na de ontvangst van de factuur, wordt de afnemer geacht te erkennen dat hij een belastingplichtige is gehouden tot de indiening van periodieke aangiften. Als die voorwaarde niet vervuld is, is de afnemer ten aanzien van die voorwaarde aansprakelijk voor de betaling van de verschuldigde belasting, interesten en geldboeten.”

WERKEN IN HET BUITENLAND

Hou er rekening mee dat de werken die je in het buitenland uitvoert, onder de btw-wetgeving van de lidstaat in kwestie vallen. Je kan dus geen Belgische btw op je prestaties aanrekenen. Mogelijk laat de lidstaat wel een ‘btw-verlegging’ toe (zie boven). Als dat niet het geval is, zal je je in de lidstaat moeten registreren om lokale btw te kunnen aanrekenen. Vraag ook hierover advies aan je accountant.

Opgelet: als jouw afnemer een particulier is, moet je wél btw aanrekenen.

7.

Waar haal je extra kapitaal?

A. Subsidies en premies voor starters

Lang niet alle ondernemers schieten vanaf dag één aan topsnelheid uit de startblokken. Vaak is extra geld nodig: voor een pand, machines of opleidingen. Blijkt je eigen inbreng te krap, dan is een lening meestal een logische stap. Maar bedenk ook dat er een waaier aan financiële subsidies, premies en andere steunmaatregelen bestaat.

Premies en subsidies zijn een niet te onderschatten geldbron voor vele starters. Naast eigen geld, ondersteuning van de supporters (de zogenoemde 'friends, family & fools'), privé-investeerders en leningen, kunnen ze een goede aanvulling zijn in je financieringsmix.

SUBSIDIEDATABANK: BOS DOOR DE BOMEN

De overheid heeft tal van steunmaatregelen gecreëerd om het bedrijfsleven – dus ook starters – te ondersteunen. Maar om een volledig beeld te krijgen van alle premies en subsidies, moet je al stevig wat research verrichten.

Let wel! Lang niet alles in de subsidiedatabank is toegespitst op starters. Gebruik daarom de zoekcriteria om een selectie uit te voeren op maat van je onderneming.

De subsidiedatabank van het Agentschap Innoveren & Ondernemen helpt je alvast om het bos door de bomen te zien. Deze databank bevat steunmaatregelen op alle niveaus: provinciaal, Vlaams, federaal en Europees.

KMO-PORTEFEUILLE VOOR ADVIES EN OPLEIDING

Via de kmo-portefeuille kan je als kleine onderneming tot 30% subsidie krijgen en als grote onderneming tot 20%, met een maximum van 7.500 euro per jaar, voor opleidingen en advies. Om kans te maken op deze tussenkomst, moet je wel al over een ondernemingsnummer beschikken én een beroep doen op een erkende dienstverlener, zoals SBB.

VERGEET JE GEMEENTE NIET

Niet in de subsidiedatabank, maar zeker het verkennen waard: subsidies, premies en andere financiële steun van je stad of gemeente. Zeker de grotere steden komen geregeld tussenbeide bij je startersplannen, als je die steun tenminste zelf aanvraagt. Slechts één voorbeeld: het starterscontract in Gent, een subsidie van 5.000 euro voor investeringen, cursussen of professioneel advies.

Zeker zijn dat je geen nieuwe steunmaatregel misloopt? Surf zeker even naar de site van je gemeente of neem contact op met je lokaal bestuur.

B. Interessante startersleningen

Om startkapitaal te verzamelen, kloppen heel wat startende ondernemers aan bij banken. Maar een lening vastkrijgen is niet eenvoudig: banken willen logischerwijs glasheldere garanties op terugbetaling. Kan je die nog niet helemaal bieden, dan zijn de gunstige startersleningen via de overheid misschien een oplossing.

Overheidskredieten zijn vaak 'achtergestelde' leningen, wat betekent dat je ze in het geval van geldproblemen pas als allerlaatste hoeft terug te betalen. Andere schuldeisers krijgen dus voorrang. Gevolg: met zo'n achtergestelde lening op zak kan je vaak makkelijker een banklening bemachtigen, als bijkomende geldbron. Banken hebben dan namelijk meer zekerheid dat zij hun geld als eerste zullen terugzien.

STARTLENING PARTICIPATIE-FONDS VLAANDEREN

Participatiefonds Vlaanderen biedt achtergestelde leningen aan startende en gevestigde ondernemers.

- Startlening: kmo's van maximaal 4 jaar oud kunnen tot 100.000 euro lenen, met een looptijd tussen 3 en 10 jaar en aan een rente van 3,5%. Er is wat flexibiliteit ingebouwd: tijdens de eerste 2 jaren kan je er bijvoorbeeld voor kiezen om enkel interesten te betalen.
- Cofinanciering: deze lening (tot maximaal 350.000 euro) combineer je met een ander krediet van een bank, investeringsfonds, crowdledingplatform of een erkende privé-investeerder ('business angel').

WINWINLENING: BIJ PARTICULIEREN, VIA DE OVERHEID

Een ietwat vreemde eend in de bijt: de Winwinlening is geen overheidskrediet, maar een manier om geld op te halen – maximaal 300.000 euro – bij particulieren. De overheid zorgt wel voor een interessant financieel kader: wie jou geld leent, krijgt een jaarlijks belastingkrediet van 2,5% op het openstaande kapitaal. Elke investeerder kan tot 75.000 euro ontlenen, aan een rentevoet van minimaal 2,25% en maximaal 4,5%, tijdens een vaste looptijd van 5 tot 10 jaar.

WAARBORGREGELING: OVERTUIG JE BANK

Heb je stevig wat krediet nodig, maar krijg je geen banklening omdat je niet genoeg financiële zekerheden kan bieden? Dan kan de Vlaamse Waarborgregeling je bankier over de streep trekken. Zo wordt namelijk tot 75% van je kredietbedrag (tot 1,5 miljoen euro) gedekt. Daarvoor betaal je een eenmalige premie, in functie van de grootte en looptijd van je waarborg.

C. Fiscale voordelen

Startkapitaal vergaren: veel beginnende ondernemers zien het als een loodzware opdracht, maar de praktijk leert dat ook deze uitdaging best haalbaar is. Nooit eerder werd er namelijk zoveel financiële ondersteuning voor starters voorzien. Zo kom je vandaag niet alleen in aanmerking voor startersleningen of subsidies en premies, maar geniet je ook een aantal onmiskenbare fiscale voordelen.

Om een lening bij de bank te verkrijgen, moet je glasheldere garanties op terugbetaling kunnen geven. Niet evident voor wie net een zaak opstart. Daarom maakte de overheid werk van een aantal fiscale voordelen, die starters anders én makkelijker aan leningen en investeerders helpen. Een overzicht.

Opgelet!

Onderstaande fiscale voordelen gelden enkel voor kmo's. Dat betekent dat je rekening moet houden met volgende criteria: je bedrijf telt maximaal 50 werknemers, je jaaromzet blijft onder de 11.250.000 euro en je balanstotaal bedraagt niet meer dan 6.000.000 euro. Je bedrijf mag gedurende twee opeenvolgende jaren maximum 1 van deze grenzen overschrijden.

DE TAX SHELTER: EEN BELASTINGVOORDEEL VOOR JE INVESTEERDERS

Met de tax shelter wil de overheid natuurlijke personen – of het nu om familieleden, vrienden of nobele onbekenden gaat – aanzetten om in jonge ondernemingen te investeren. In ruil voor hun aandeelhouderschap, krijgen zij namelijk standaard 30% van hun investering terug in de vorm van een belastingvermindering op hun personenbelasting. Natuurlijk gelden daarbij wel enkele voorwaarden, zoals onder meer:

- Je vennootschap bestaat nog geen vier jaar. Oefende je daarvoor dezelfde activiteit uit in een eenmanszaak, dan telt die periode ook mee.
- Je runt geen beursgenoteerde, vastgoed-, management- of beleggingsvennootschap.
- Je deed nog geen kapitaalvermindering of dividenduitkering.
- Je financiert niet zelf: investeringen in je eigen zaak als bedrijfsleider kan je namelijk niet in mindering brengen.
- Je kan tot maximaal 500.000 euro aan kapitaal ophalen via de tax shelter.

De voorwaarden voor je geldschieter zijn onder meer:

- Enkel een natuurlijke persoon – particulier dus – mag investeren.
- Je aandeelhouder moet de aandelen minstens vier jaar behouden.
- Hij of zij mag maximaal 30% van jouw kapitaal bekostigen.
- Hij of zij mag jaarlijks maximaal 100.000 euro investeren.

Micro-onderneming? Nog meer voordeel!

Run je een micro-onderneming, dan loopt het belastingvoordeel voor je investeerder(s) op tot 45%. De voorwaarden: je hebt maximaal 10 medewerkers, je jaaromzet blijft onder de 900.000 euro en je balanstotaal bedraagt niet meer dan 450.000 euro. Ook hier mag je bedrijf gedurende twee opeenvolgende jaren maximaal 1 grens overschrijden.

VRIJSTELLING VAN DOORSTORTING BEDRIJFSVOORHEFFING

Ten slotte mag je als kleine onderneming 10% van de ingehouden bedrijfsvoorheffing op de door jouw toegekende lonen behouden. In het geval van een micro-onderneming wordt die vrijstelling zelfs verdubbeld naar 20%. Opnieuw geldt de voorwaarde: het moet om een startende onderneming gaan.

8.

Bijzondere aandachts-punten voor aannemers

A. Inhoudingsplicht en hoofdelijke aansprakelijkheid

Ben je actief in de bouwsector, dan moet je waakzaam zijn op twee belangrijke momenten: op het moment dat je een contract afsluit met een firma of onderaannemer, en op het moment dat je zijn factuur krijgt. Als die onderneming op die momenten openstaande fiscale of sociale schulden heeft, dan bestaat het risico dat jij mee hoofdelijk aansprakelijk wordt voor de betaling van die schulden. Deze regel geldt niet voor privépersonen, maar geldt wel voor álle werken in onroerende staat.

HOE KAN JE CONTROLEREN OF DE FIRMA WAARMEE JE WERKT SCHULDEN HEEFT?

Hiervoor kan je terecht op www.checkinhoudingsplicht.be. Door het ondernemingsnummer van de firma of onderaannemer in te voeren, zie je of de inhoudingsplicht geldt.

WAT MOET JE DOEN ALS DE FIRMA WAARMEE JE WERKT SCHULDEN HEEFT?

Als je vaststelt dat de onderaannemer schulden heeft, is het belangrijk dat je dit op voorhand aankaart. Je kan hem bijvoorbeeld vragen om bewijsstukken voor te leggen die bevestigen dat de schulden inmiddels zijn afgelost. Heeft de firma schulden en is het contract al gesloten, dan moet je een bedrag op de factuur inhouden en dit doorstorten aan de FOD Financiën of aan de RSZ. Meer info over de exacte bedragen van je inhoudingen vind je hier.

Let op voor de 'getrapte aansprakelijkheid'

Het is belangrijk dat de inhoudingen (indien nodig) correct gebeuren. Gebeurt dat door jouw opdrachtgever niet of incorrect, dan wordt hij mee aansprakelijk voor jouw eventuele schulden. Heeft jouw onderaannemer schulden en vergat jij op jouw beurt de inhoudingen, dan bestaat de kans dat jij én daardoor ook je opdrachtgever aansprakelijk worden (= de 'getrapte aansprakelijkheid').

B. Werfmelding

Als aannemer heb je meestal een meldingsplicht aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Vóór de aanvang van je werken, moet je de RSZ informeren over de bouwplaats, opdrachtgever en eventuele onderaannemer(s) van je project. Een onderaannemer heeft géén meldingsplicht aan de RSZ.

Als die laatste een beroep doet op een andere onderaannemer, moet hij dit wel aan de hoofdaannemer melden. Nieuwe medecontractanten voeg je toe aan de zogeheten 'werfmelding'.

Een werfmelding is verplicht voor:
- elke overeenkomst vanaf 5.000 euro (exclusief btw) met minstens 1 onderaannemer,
- elke overeenkomst vanaf 30.000 euro (exclusief btw) met of zonder onderaannemer.

Werken waarbij 2 of meer onderaannemers betrokken zijn, moeten altijd gemeld worden. Je werfmelding dien je online in via de toepassing 'aangifte van werken' op www.socialezekerheid.be.

C. Aanwezigheidsregistratie

Om correcte en veilige werkzaamheden te garanderen, moet je als aannemer soms een aanwezigheidsregistratie voorzien. De overheid wil hiermee zicht krijgen op welke personen op een bouwwerf aanwezig zijn, voor wie ze werken en of ze dit doen als werknemer of als zelfstandige.

Een aanwezigheidsregistratie is verplicht voor:
- Bouwwerven waarvan het totale bedrag (exclusief btw) gelijk of hoger is dan 500.000 euro. Je contract moet gesloten zijn met een en dezelfde opdrachtgever.
- Alle natuurlijke personen, ongeacht hun nationaliteit of statuut, die op een werf aanwezig zijn in het kader van de werken. Dit geldt dus ook voor architecten en veiligheidscoördinatoren.

De registratie moet dagelijks gebeuren, vóórdat de persoon die de werken uitvoert aan de slag gaat. Registreren kan via de online dienst Checkinatwork.

D. Erkenning

Om een overheidsopdracht van een bepaalde aard en omvang te mogen uitvoeren, moet je als aannemer aan een aantal voorwaarden voldoen. Als dat het geval is, krijg je een officiële 'erkenning'. Ligt de prijs voor de werken hoger dan een bepaald drempelbedrag, dan vormt je erkenning het bewijs dat je deze mag uitvoeren. Je kan dit zien als een kwaliteitslabel, dat bovendien 5 jaar geldig is.

Als aannemer word je ingedeeld in bepaalde klassen (naargelang de omvang van de werken) en categorieën of ondercategorieën (naargelang de aard van de werken). De documenten om je erkenning aan te vragen, vind je op de site van de FOD Economie.

De verplichte erkenning geldt niet enkel voor hoofdaannemers, maar ook voor alle betrokken onderaannemers.

E. Certificaten

Met certificaten bewijs je niet alleen je expertise als aannemer, maar maak je het vaak ook mogelijk voor je opdrachtgever om een premie voor de werken aan te vragen.

Een voorbeeld van zo'n certificaat is dat voor 'muurisolatie langs de binnenzijde'. Alleen aannemers die een erkende opleiding volgen, slagen voor het examen en relevante beroepservaring kunnen aantonen, kunnen een certificaat behalen. Het certificaat is op persoonlijk niveau en niet op bedrijfsniveau. Het certificaat blijft zeven jaar geldig en kan nadien via bijscholing verlengd worden.

Op www.energiesparen.be vind je een overzicht van de opleidingsinstellingen waar je terechtkan.

F. Specifieke regel voor onderaannemers

Als onderaannemer in de bouwsector mag je sinds 1 januari 2025 niet langer je volledige opdracht aan andere onderaannemers uitbesteden. Je mag je evenmin beperken tot de loutere coördinatie van de opdracht. Dat geldt ook voor lopende contracten. Kijk – ook als hoofdaannemer – je bestaande contracten na en grijp in waar nodig.

G. Buitencontractuele aansprakelijkheid

Let op als je optreedt als onderaannemer. Vroeger kon de klant bij fouten enkel de hoofdaannemer aanspreken. Dit is veranderd sinds 1 januari 2025: een klant kan de onderaannemer die een fout heeft gemaakt, rechtstreeks aanspreken tot vergoeding van de schade. Wil je dit vermijden? Neem dit dan op in het contract met de hoofdaannemer, en vraag dat hij dit op zijn beurt opneemt in het contract met de klant.

H. BuildWise

De meeste bouwondernemingen zijn verplicht om een bijdrage te storten aan BuildWise, dat in ruil voor die bijdrage wetenschappelijke en technische ondersteuning biedt. Nadat je je zaak in de KBO hebt ingeschreven, word je door BuildWise op de hoogte gebracht of een bijdrage nodig is of niet.

I. De Bouwunie

De Bouwunie is de beroepsorganisatie voor zelfstandigen en kmo's in de bouwsector. Ze behartigt de belangen van meer dan 8.000 ondernemers in Vlaanderen, en stelt experts en tools gratis ter beschikking.

Partnership

Met meer dan 1.500 klanten die actief zijn in de bouw, is SBB als geen ander vertrouwd met de sector. We zijn ook al enkele jaren een vaste partner van de Bouwunie, wat ons toelaat om onze expertise verder uit te breiden en je de beste service te garanderen.

CONTACTGEGEVENS BOUWUNIE
Maria-Theresialaan 35, 1800 Vilvoorde
T. 02/588 11 00
Meer info via: info@bouwunie.be
www.bouwunie.be

9.

Hoe schrijf je je zaak officieel in?

Je bent pas echt een zelfstandige als je een ondernemingsnummer op zak hebt. Je vraagt dit aan bij een ondernemingsloket. Hoe werkt het in de praktijk?

A. Ondernemingsnummer:

Elke onderneming heeft een uniek nummer, zoals mensen een rijksregisternummer hebben. Zo kunnen verschillende overheidsdiensten gemakkelijk communiceren met je zaak. Alle Belgische ondernemingen staan met adres, ondernemingsnummer en basisgegevens in een database: de Kruispuntbank van Ondernemingen of kortweg de KBO.

Zodra je je ondernemingsvorm met een accountant hebt bepaald, kan je je inschrijven bij een erkend ondernemingsloket. In de praktijk kan je dit eenvoudig laten regelen via je accountant. Op die manier bespaar je heel wat tijd. Bovendien ben je zeker dat je wettelijk volledig in orde bent.

Het ondernemingsloket heeft deze gegevens nodig:

- je rijksregisternummer,
- de naam van je onderneming en het adres van de locatie waar je zal werken,
- de activiteiten die je zal uitoefenen en de begindatum,
- de oprichtingsakte (als je voor een vennootschap met rechtspersoonlijkheid kiest),
- het rekeningnummer van je onderneming. Een aparte zakelijke rekening is sowieso een aanrader, zo behoud je het overzicht en houd je werk en privé gescheiden.

Je inschrijving in de KBO kost 109 euro per vestiging.

B. Wat doet een sociaal verzekeringsfonds?

Samen met je inschrijving bij het ondernemingsloket, regel je ook de aansluiting als zelfstandige bij een sociaal verzekeringsfonds.

Je sociaal verzekeringsfonds vormt de schakel tussen de overheid en jezelf als zelfstandige of je vennootschap. De sociale zekerheidsfondsen regelen de sociale zekerheid van hun leden. Denk bijvoorbeeld aan kinderbijslag, ziekteverzekering, invaliditeitsverzekering, moederschapsbescherming, dienstencheques, overbruggingsrecht, pensioen, enz.

In de praktijk gebeurt dit vaak in één keer, want heel wat organisaties zijn ondernemingsloket en sociaal verzekeringsfonds tegelijk.

11. Verzekeringen

Als zelfstandige geniet je niet dezelfde bescherming als een loontrekkende: je bouwt dus maar beter voldoende bescherming in. Sommige verzekeringen zijn verplicht, andere sterk aangeraden.

A. Burgerlijke aansprakelijkheid

Een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid dekt niet enkel je eigen aansprakelijkheid, maar ook die van je personeel of andere personen die deel uitmaken van je bedrijf. Het gaat dan om schade toegebracht aan klanten of derden. Bijvoorbeeld: een stelling komt los van een gevel en beschadigt een geparkeerde auto of een leverancier valt tijdens een werfbezoek in een slecht afgedekte kelderopening en is bijgevolg enkele maanden arbeidsongeschikt. Met een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid ben je zeker dat de materiële schade en fysieke letsels bij derden vergoed worden.

B. Burgerlijke beroeps-aansprakelijkheid

Als aannemer is het aangewezen om een beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten. Deze verzekering beschermt je tegen financiële risico's bij fouten of nalatigheden tijdens je werk.

Mocht er schade ontstaan door jouw werkzaamheden, dan dekt de verzekering de kosten. Dit voorkomt dat je persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld en je bedrijf in gevaar komt. Kortom, een beroepsaansprakelijkheidsverzekering biedt gemoedsrust en zekerheid voor zowel jou als je klanten.

C. Arbeidsongevallen-verzekering

Wie personeel tewerkstelt, is wettelijk verplicht om een **arbeidsongevallen-verzekering** af te sluiten voor al zijn werknemers. Die verzekering dekt niet alleen de risico's van ongevallen van arbeiders of bedienden op de werkplaats, maar ook ongevallen op weg naar en van het werk.

D. Verzekering 10-jarige aansprakelijkheid

Als aannemer, ingenieur en architect ben je tot tien jaar na de oplevering van je opdracht nog aansprakelijk voor ernstige gebreken die de stabiliteit van een bouwwerk in gevaar brengen. Om je hiertegen te beschermen, kan je een verzekering 10-jarige aansprakelijkheid afsluiten.

Opgelet: deze verzekering is altijd verplicht als je werken uitvoert aan woningen of appartementen waarbij een architect is betrokken. Ze dekt de kosten voor schade aan de gesloten ruwbouw: fouten tegen de stabiliteit, stevigheid of waterdichtheid van de woning. Voor andere werken (technieken en afwerking) geldt dit niet. Een vloerbekleder, schilder, loodgieter, elektricien ... is niet onderworpen aan deze verzekeringsplicht. Dat neemt niet weg dat zij wel aansprakelijk blijven voor schade die ze zelf door fouten berokkenen.

E. Andere verzekeringen

Doordat je als zelfstandige sociale bijdragen betaalt, heb je recht op een aantal sociale basisrechten (zie pagina 20). Deze rechten (en uitkeringen) blijven al bij al beperkt. Om op safe te spelen, overweeg je best een aantal extra verzekeringen, zoals een pensioens- en gewaarborgde inkomensverzekering.

11. Dit kan een accountant voor jou betekenen

Zoals je merkt, komen er bij je opstart heel wat financiële en boekhoudkundige aspecten kijken. Uitdagende materie voor wie de expertise niet beheerst, dus als kersverse ondernemer klop je hiervoor het best aan bij een erkende accountant. Hij of zij kan je trouwens niet alleen helpen met het pure cijferwerk, maar ook advies geven over financiële, juridische en administratieve kwesties.

A. Voor deze 6 zaken kan je bij een accountant terecht

JE KRIJGT HULP BIJ DE OPSTELLING VAN EEN FINANCIEEL PLAN

Een accountant kan samen met jou een financieel plan opstellen. Om de haalbaarheid van je plan af te checken, houdt hij of zij rekening met je startkapitaal, je vaste en variabele kosten, de potentiële winstmarge enzovoort. Kortom, je accountant zorgt dat het financiële plaatje klopt.

JE VOERT DE JUISTE BOEKHOUDING

Iedere zelfstandige is verplicht om een boekhouding te voeren. Dat lijkt misschien een noodzakelijk kwaad, maar zo krijg je vooral een volledig zicht op je onderneming.

In een eenmanszaak volstaat een vereenvoudigde boekhouding, in een vennootschap gaat het om iets complexer werk – vandaar de term dubbele boekhouding. Om correct aan alle wettelijke vereisten te voldoen, is het in beide gevallen sterk aangewezen om deze zaken aan je accountant over te laten.

Het bijkomende voordeel? Aangezien je accountant goed zicht krijgt op je financiële plaatje, kan hij je inkomsten optimaliseren met het oog op het beparen van belastingen.

HIJ BRENGT JE BEROEPSKOSTEN JUIST IN KAART

Als aannemer kan je heel wat professionele uitgaven als beroepskosten aftrekken. Mooi meegenomen, maar geen evidentie om correct aan te geven in je belastingaangifte. Hier is de hulp van je accountant zeker welkom: hij of zij weet welke kosten je het best volledig inbrengt, splitst en afschrijft.

JE ONTDEKT DE VERSCHILLENDE FINANCIERINGSMOGELIJKHEDEN

Vergeet je gunstmaatregelen niet: zo kom je als starter in aanmerking voor verschillende leningen. Verder zijn er ook de algemene Vlaamse subsidies en premies. Een accountant maakt je wegwijs.

JE KAN SAMEN EEN JURIDISCHE VORM BEPALEN

Eén van de belangrijkste knopen die je moet doorhakken is de rechtsvorm van je onderneming. In België zijn er twee opties: een eenmanszaak of een vennootschap. Binnen de vennootschappen heb je meerdere opties. Die juridische vorm heeft een enorme impact op het financiële en zakelijke plaatje. Advies van een expert is hier dus onmisbaar.

JE KAN ER TERECHT VOOR STARTERSADVIES

Je accountant is niet louter een cijfer-specialist. Als ondernemerscoach kan hij je ook adviseren over je financiële toekomst of nagaan of je rekening houdt met alle kosten die bij de opstart van je eigen praktijk komen kijken.

Je accountant kent bovendien als geen ander de weg naar de bank, notaris, ondernemings-loketten, enz. Handig: zo kan je meteen ook alle opstartformaliteiten (aanvraag ondernemingsnummer, aansluiting sociaal verzekeringsfonds ...) laten regelen. Een accountant speelt kortom een sleutelrol in je opstartfase.

Jouw accountant begeleidt en adviseert

Een accountant betekent natuurlijk een extra investering, maar het is wel een kost die zich dubbel en dik terug-betaalt. En dat mag je letterlijk nemen: de factuur van je accountant is een aftrekbare kost!

B. Klaar voor je start?

Laat je dan omringen door de beste mensen. Elk jaar begeleiden onze startersadviseurs meer dan 800 zelfstandigen met hun opstart.

Bovendien hoef je nooit meer een factuur binnen te brengen op kantoor. Via **sbbSLIM**, een gloednieuw digitaal klantenportaal, kan je alle documenten mailen of scannen. Zelfs een foto nemen volstaat. Via duidelijke dashboards zie je meteen nauwkeurige grafieken die je tonen hoe de zaken lopen en kan je alle evoluties opvolgen. In het digitaal archief vind je alle documenten makkelijk terug.

Mis je start niet en neem vandaag nog een kijkje op www.sbb.be. Je leest er hoe wij de zaken aanpakken om van jouw startersverhaal een succes te maken.

SBB-publicaties

Startersgidsen

Elk jaar begeleidt SBB meer dan 800 beginnende zelfstandigen met de opstart van hun zaak. Voor heel wat beroepen heeft SBB een startersgids-op-maat uitgewerkt met alle info over de belangrijkste administratieve verplichtingen waarmee de starter in zijn sector geconfronteerd wordt.

Wegwijzers

Ondernemers zijn vaak druk in de weer en hebben baat bij snelle en betrouwbare informatie. Daarom bracht SBB een aantal praktische wegwijzers uit. Ze geven op een overzichtelijke manier antwoord op een aantal veelgestelde vragen.

Blogs

Heb je interesse in het laatste startersnieuws? Volg dan zeker ons magazine op onze website via www.sbb.be/magazine. Of schrijf je in voor onze nieuwsbrief op www.sbb.be/nieuwsbrief. Dan ontvang je maandelijks een helder overzicht van essentieel nieuws, handige inzichten en inspirerende ondernemersverhalen.

Je kan alle publicaties gratis downloaden op www.sbb.be.

Ons idee van een resultaatbespreking: op een stapel palletten

Waar je keuzes maakt, is niet zo belangrijk. Zolang het maar de juiste zijn. Ons idee van samenwerken is méér dan enkel zorgen dat je boekhouding klopt. Als ondernemer wil je een accountant die met je meedenkt, maar je ook adviseert én uitdaagt. Zelfs op de werf.

Samen slim ondernemen begint op sbb.be

sbb
accountants
adviseurs

samen slim ondernemen
sbb.be

SBB-kantoren

ANTWERPEN

- Provinciesteenweg 436, 2530 **Boechout**
  tel. 03/480 20 92
  antwerpen@sbb.be
- Vaartstraat 79, 2960 **Brecht**
  tel. 03/330 16 30
  brecht@sbb.be
- Antwerpseweg 10, 2440 **Geel**
  tel. 014/56 29 80
  geel@sbb.be
- Vrijheid 222, 2320 **Hoogstraten**
  tel. 03/314 38 24
  hoogstraten@sbb.be
- Mechelsestw. 109A, 2860 **St-Katelijne-Waver**
  tel. 015/56 06 60
  skw@sbb.be
- Steenweg op Mol 114 bus 1, 2300 **Turnhout**
  tel. 014/43 64 21
  turnhout@sbb.be

VLAAMS-BRABANT

- Staatsbaan 106, 3460 **Bekkevoort**
  tel. 013/33 44 57
  bekkevoort@sbb.be
- Vuurkruisenlaan 2, 3000 **Leuven**
  tel. 016/24 51 59
  leuven@sbb.be
- Klein Holland 95, 1840 **Londerzeel**
  tel. 052/30 10 01
  londerzeel@sbb.be
- Ninoofsesteenweg 1024, 1703 **Schepdaal**
  tel. 02/532 25 42
  schepdaal@sbb.be

OOST-VLAANDEREN

- Korte Keppestraat 7 bus 11, 9320 **Aalst**
  tel. 053/78 35 42
  aalst@sbb.be
- Gentseweg 188, 9120 **Beveren**
  tel. 03/760 10 30
  beveren@sbb.be
- Koning Leopoldlaan 81G, 9990 **Maldegem**
  tel. 09/377 54 08
  maldegem@sbb.be
- Kortrijksesteenweg 1052 C, 9051 **Gent**
  tel. 09/243 89 70
  gent@sbb.be
- Rivierstraat 62, 9080 **Lochristi**
  tel. 09/356 05 20
  lochristi@sbb.be
- Wortegemstraat 22, 9700 **Oudenaarde**
  tel. 055/33 94 40
  oudenaarde@sbb.be

WEST-VLAANDEREN

- Kaaskerkestraat 100, 8600 **Diksmuide**
  tel. 051/50 08 33
  diksmuide@sbb.be
- Diksmuidseweg 95, 8950 **Ieper**
  tel. 057/22 07 00
  ieper@sbb.be
- Autobaan 2A, 8210 **Loppem**
  tel. 050/40 48 80
  loppem@sbb.be
- Diksmuidsesteenweg 406, 8800 **Roeselare**
  tel. 051/26 08 80
  roeselare@sbb.be
- Sint-Janstraat 185, 8700 **Tielt**
  tel. 051/42 61 11
  tielt@sbb.be
- Harelbeekstraat 169 bus 201, 8550 **Zwevegem**
  tel. 056/24 17 20
  zwevegem@sbb.be

LIMBURG

- Peerderbaan 21, 3960 **Bree**
  tel. 089/46 07 60
  bree@sbb.be
- Weg naar As 20, 3660 **Opglabbeek**
  tel. 089/46 07 60
  opglabbeek@sbb.be
- Luikersteenweg 167, 3500 **Hasselt**
  tel. 011/27 94 90
  hasselt@sbb.be
- Europaplein 43 bus 1, 3620 **Lanaken**
  tel. 089/71 03 33
  lanaken@sbb.be
- Tiensestw. 178 Blok A Bus 101-102, 3800 **Sint-Truiden**
  tel. 011/68 80 28
  st-truiden@sbb.be
- Aniciuspark 16, 3700 **Tongeren**
  tel. 012/23 63 43
  tongeren@sbb.be

HOOFDZETEL

- Diestsevest 32 bus 1a, 3000 **Leuven**
  tel. 016/24 64 85
  info@sbb.be

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

De redactie en de uitgever streven naar de betrouwbaarheid van de informatie opgenomen in deze uitgave. Zij kunnen evenwel niet aansprakelijk worden gesteld voor de informatie en de toepassing ervan. Evenmin zijn zij gehouden tot een resultaatsverbintenis mochten bepaalde wijzigingen aan hun waakzaamheid ontsnapt zijn.

Deze gids werd samengesteld op basis van de gegevens gekend in februari 2025.

Onder SBB Accountants & Adviseurs worden gevat SBB Bedrijfsdiensten BV met zetel te 3000 Leuven, Diestsevest 32 bus 1A, met ondernemingsnummer 0420170841, RPR Leuven, evenals SBB Gecertificeerde Accountants en Adviseurs BV, met zetel te 3000 Leuven, Diestsevest 32 bus 1A, met ondernemingsnummer 0459609556, RPR Leuven. Beide vennootschappen zijn erkend als gecertificeerd fiscaal accountant.
info@sbb.be – www.sbb.be

Verantwoordelijke uitgever:
Raf Dom, Diestsevest 32 bus 1A, 3000 Leuven

Auteurs:
SBB Kenniscentrum

Coördinatie:
SBB dienst marketing en communicatie

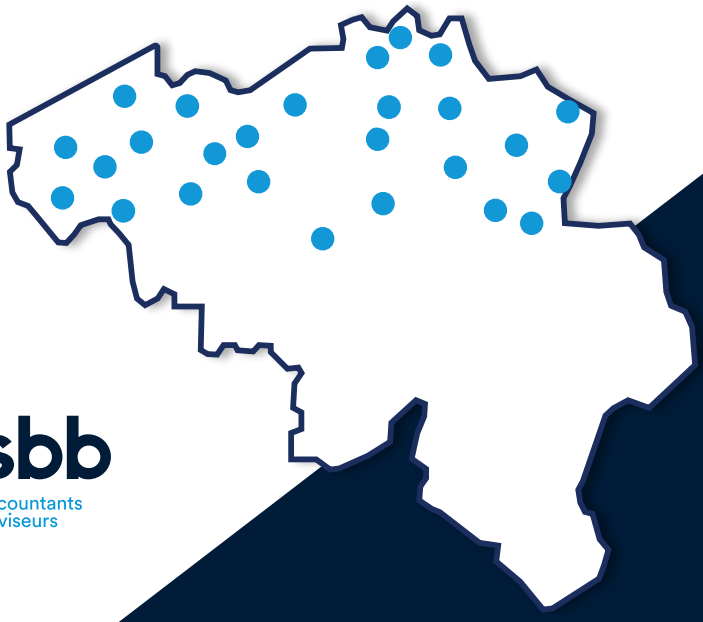

sbb
accountants
adviseurs

www.sbb.be

sbb
accountants
adviseurs

Met ruim 22.000 klanten werkt SBB samen: starters, ondernemers, vrijberoeps-beoefenaars en organisaties in social profit. Hen bieden we een brede expertise in accountancy, fiscaliteit en omgevingsrecht vanuit een kantoor vlakbij. Bovendien helpen we hen groeien met juridisch-zakelijk advies op maat. Dankzij ons gespecialiseerd kenniscentrum en onze rijke klantenbasis maken meer dan 600 SBB'ers voor hen onze belofte waar: samen slim ondernemen.

samen slim ondernemen

www.sbb.be